

Nemci napadajo z novim orožjem v protiofenzivi na zapadni fronti

Nemške sile prebile fronto prve ameriške armade v več krajih v prvi protiofenzivi od zavezniške invazije Normandije. Tretja armada drobi odpor sovražnika v Saarski kotlini. General Clark prevzel poveljstvo zavezniških sil v Italiji. Rusi okupirali dve trdnjavi v bližini Budimpešte. Ljute bitke za posest glavnega ogrskega mesta se nadaljujejo. Ameriške bombe padale na japonske naprave v Hankovu in letalske tovarne v Nagoji

Pariz, 18. dec.—Nemške čete so stopile v akcijo z novim orožjem v napadu na čete devete ameriške armade, medtem ko so čete prve ameriške armade udarile po nemških oklopnih in pehotnih kolonah, ki prodirajo v Belgijo in Luksemburško. V tem sektorju se bje ljuta bitka, ki bo morda ena najbolj odločilnih.

London, 18. dec.—Protiofenziva feldmaršala Karla von Rundstedta proti ameriški prvi armadi v Belgiji je posledica velikih priprav in se ne sme smatrati za napad iz obupa, pravi zavezniško poročilo. To določa, da je Rundstedt dobro preračunal čas in prostor operacij.

Pariz, 18. dec.—Nemške sile so invadirale Belgijo in Luksemburško v splošni protiofenzivi, v katero so bile zagnane oklopne in pehotne kolone. Nemci so prebili 60 milj dolgo fronto prve ameriške armade, katere poveljnik je general Hodges, v več krajih.

Prva nemška protiofenziva od zavezniške invazije Normandije je intenzivna. V nekaterih krajih na fronti med Monschaujem, 16 milj južnovzhodno od Aachena, in Trirjem, vojaško trdnjavo, so Nemci prodrli nekaj milj daleč. Inicijativa na tej fronti je prvič v rokah Nemcev od invazije Normandije.

Feldmaršal Karl Gerd von Rundstedt, vrhovni poveljnik nemških armad na zapadni fronti, je dejal, da je odločilna ura prišla. Nemci prodirajo proti Malmedyju, belgijskemu mestu, 23 milj južno od Aachena.

Nemški padalci so se spustili na tla v ozadju bojne črte ameriške armade. Nekaj padalcev so Američani ujeli. Nemška letalska sila, ki se je več tednov skrivala, je šla v akcijo. Najmanj 450 nemških bojnih letal se je spopadlo z ameriško letalsko silo v ozračju nad fronto. Poročilo pravi, da so Američani sestrelili 143 nemških letal, sami pa so izgubili 33 letal.

Zavezniški glavni stan pravi, da se nemška protiofenziva ne sme podcenjevati, obenem pa naglašja, da ni vzroka za zaskrbljenost.

Tretja ameriška armada pod poveljstvom generala Pattona je dosegla uspehe kljub večjemu odporu s strani nemških sil. Okupirala je Middelheim v Walsheim v Saarski kotlini, dve miljji vzhodno od Sarregueminesa. Čete te armade so zdrobile odpor Nemcev v bitki pri Gersheimu. Ubile so čez dva tisoč sovražnikov in razbile 15 tankov.

Oddeiki sedme ameriške armade so prodrli tri miljje daleč in okupirali devet naselbin, med temi Schweighofer in Kapsweyer. Štirinajsta oklopna divizija je v akciji proti Nemcem na tej fronti. Čete prve francoske armade prodirajo proti Colmarju, zadnjemu mestu v Alzaciji, ki je še 4 nemških rokah.

Rim, 18. dec.—Novozelandske čete osme britske armade so okupirale Faenzó, trdnjavsko mesto v dolini ob reki Po, 29 milj od Bologne, industrijskega in komunikacijskega centra v severni Italiji. Faenza je padla po ljuti bitki. Druge enote osme armade so raztegnile mostišča na ozemlju ob kanalu Naviglio.

Kompanija izziva vladni odbor

Zasega trgovin Montgomery Ward & Co. se obeta

Washington, D. C., 18. dec.—Frank P. Graham, reprezentant javnosti v vojnem delavskem odboru, je udaril po Montgomery Ward Co., ker izziva odbor in se noče pokoriti odloku, da mora podpisati pogodbo z unijo CIO. On je zapretel, da bo vlada zasedla njene trgovine v Detroitu in šestih drugih mestih, kjer so člani te unije zastavkali.

Kompanija se mora odločiti danes. Graham je dejal, da kompanija s svojo taktiko ovira ameriške vojne napore.

"Izzivanje vlade, ki ustvarja možnosti odpora s strani drugih korporacij in oklica stavk, ponovno forsira akcijo s strani prepehljivih federalne vlade," je rekel Graham. "Montgomery Ward & Co. namenoma podžiga konflikt med delodajalci in delavci. Vojni delavski odbor se ne more izogniti temu problemu, ki ogroža ameriško vojno produkcijo."

Orožje prihaja v belgijsko luko

Antwerp, Belgija, 18. dec.—Orožje za zavezniške sile v zapadni Evropi, katerih vrhovni poveljnik je general Dwight D. Eisenhower, prihaja v to luko v ogromnih količinah. Pri razkladanju orožja je uposlenih čez 20.000 belgijskih delavcev. Nadziranje dotoka orožja je v rokah zavezniških vojaških avtoritet. Parniki buletin trdijo, da so se člani socialistične stranke v Solunu odcepili od levičarjev.

Protijaponska odredba bo preklicana

San Francisco, Cal., 18. dec.—General C. Pratt, šef poveljstva zapadne obrambne cone, je naznanil, da bo protijaponska odredba preklicana 2. januarja. Oni Japonci, ki so dokazali svojo lojalnost, se bodo lahko vrnili v kraje, iz katerih so bili odvedeni.

Pogajanja v Čungkingu se razbila

Kaišek in komunisti še daleč narazen

Čungking, Kitajska, 18. dec.—Mao Tsetung, predsednik kitajske komunistične stranke, je priznal, da so se pogajanja z generalom Kaišekom izjalovila. On je svojem govoru po radiu apeliral na kitajsko ljudstvo, naj podpira demokratična gibanja, ki se morajo boriti proti reakciji.

Tsetung je priznal, da ni nobenega izgleda za zblizanje med Kaišekovo vlado v Čungkingu in komunisti. On je obdožil vlado defetizma in da se hoče za vsako ceno držati na krmilu. Kitajsko ljudstvo naj zahteva sklicanje konvencije vseh političnih strank, na kateri naj bi se ustanovila podlaga formiranju koalicijske vlade.

Vodja kitajskih komunistov je tudi apeliral na ljudstvo, naj nastopi kot enota proti Kaišekovi vladi. "Kakor hitro bo formirana koalicijska vlada, se bodo vse kitajske sile zedinile," je dejal. "Te bodo potem lahko vodile uspešne operacije proti japonskim armadam na Kitajskem in odprle pot osvoboditvi ljudstva."

SCOBIE ZAVRNILO POGOJE GRŠKIH LEVIČARJEV

Generalna stavka oklicana v Solunu

ANGLEŠKI DELAVCI PROTESTIRAJO

Atene, Grčija, 18. dec.—Britski general R. M. Scobie je zavrnil pogoje voditeljev grških levičarjev glede sklenitve miru. Izjavil je, da jih ne more sprejeti, ker ne določajo končanja sovražnosti v civilni vojni, ki se je pričela pred dvema tednoma.

Prej so levičarji zavrgli britske pogoje, da morajo takoj odložiti orožje in se podati. Britska bojna letala so napadla levičarske sile v Atenah in levičarsko radiopostajo, dočim levičarske sile obštrčujejo središče glavnega grškega mesta.

Predsednik grške vlade George Papandreu, ki se vzdružuje na krmilu s pomočjo britske oborožene sile, je naznanil, da so bili levičarji izgnani iz Pireja, pristanišnega mesta pri Atenah, zaeno pa je naglasil, da ni popolnoma zadovoljen z operacijami. Dalje je naznanil, da so mu prebivalci na otokih Syros, Naxos, Paros in Hydra zagotovili lojalnost in podporo pri zatiranju odpora levičarjev.

Glavni stan britskega poveljstva poroča, da so bolgarske čete udrele v severno Grčijo. Ali so se te odzvale pozivu levičarjev, ali pa nameravajo zasesti kraje v Traciji in Makedoniji, iz katerih so se umaknile po sklenitvi premirja, ni znano.

Generalna stavka je bila oklicana v Solunu, grški luki ob Egejskem morju, ki je ustavila razkladanje živil s parnikov. Ta so namenjena lačnim grškim prebivalcem. Britski buletin trdi, da so se člani socialistične stranke v Solunu odcepili od levičarjev.

London, 18. dec.—Čez 20.000 delavcev se je udeležilo protestnih demonstracij na trgu Trafalgar. Sprejeta je bila resolucija s pozivom na vlado, naj ne uporablja britskih čet za zatiranje odpora demokratičnih grških sil v Grčiji.

Govorniki so ostro obsojali premierja Churchilla in britsko vojaško intervencijo v Grčiji.

Churchill poslal zaupnika v Ameriko

Ugladitev odnošajev je namen

Washington, D. C., 18. dec.—Premier Churchill je poslal Richarda K. Lawa, državnega ministra, v Washington kot svojega zaupnika z namenom, da uglaadi odnošaje med Veliko Britanijo in Ameriko. V Washingtonu se je pojavila nezadovoljnost, ker Churchill naglašja, da ima oporo v Ameriki v svojih odločitvah glede politike v Sredozemlju.

Law je bil izbran namesto Harolda MacMillana, britskega reprezentanta na Srednjem vzhodu. Prej je bilo naznanjeno, da bo slednji odpotoval v Washington. MacMillan je bil poslan v Atene, da ublaži krizo v Grčiji, ki je nastala zaradi britske vojaške intervencije v prilogi vladi premierja Papandreuja.

Churchillov zaupnik bo konferiral z lordom Halifaxom, britskim poslanikom v Washingtonu, preden se bo sestal s predsednikom Rooseveltom. Sestanek se bo vršil, ko se Roosevelt vrne s počitnic v Washington.

Komplikacije sta izzvala Churchill in Ernest Bevin, delavski minister, s trditvami, da je Roosevelt pristal na britsko dominacijo Grčije. Uradni krogi v Washingtonu molče o tem, demonstrirali pa so proti tolmačenju, da Amerika odobrava in podpira britske politične in vojaške intervencije v Grčiji, Italiji in Belgiji.

Italijanska divizija bo pomagala zaveznikom

Rim, 18. dec.—Premier Ivanoe Bonomi je v svojem prvem govoru po formiranju nove vlade naznanil, da bo šla italijanska divizija v akcijo proti Nemcem na strani zavezniških sil. Divizija so oborožili Američani in Angleži.

Partizani zasedli dve naselbini

London, 18. dec.—Glavni stan maršala Tita, poveljnika jugoslovanske osvobodilne armade, poroča, da so partizani zasedli dve naselbini južnozpadno od Beograda. To sta Ljubovija ob Drini in Užice ob Moravi.

Domače vesti

Iz Puebla

Pri delu v tukajšnji jeklarni sta se hudo pobila Mohor Strumbel in Mark Mutz. — Dne 19. nov. je padel v Franciji Rudolph Tezak, sin Anne Tezak, star še ne 21 let, ki je služil pri sanitetcih. — Edward Kovacich, sin družine Frank Kovacich, je bil 17. sept. ranjen v Franciji. Zdravniki so mu morali odrezati nogo in zdaj se zdravi v vojaški bolnišnici v Utahu. (Vsi so člani društva 21 SNPJ). — Zadet od srčne kapi je umrl Mike Jersin, doma iz St. Jurja. Zapušča ženo in odrasle otroke.

Ranjen na bojišču

Johnstown, Pa. — Družina Frank Slabe je bila obveščena, da je bil v vojni težko ranjen njen sin Carel Slabe. Sam pa je pisal iz bolnišnice, da ni hudega. — K vojakom je šel 16. nov. Ignatz L. Pecjak, sin družine Ignac Pecjak.

Lovska sreča

Presto, Pa. — Dne 1. dec. so šli nad srnjake v James City Anton, Charles in Tony Petrovčič, Alex Makitka in Art Goodman ter domov pripeljali štiri rogače. Anton Petrovčič je predsednik društva 166 SNPJ. Težko operacijo na slepem črevesju je prestal Frank Skvarča, član mladinskega oddelka SNPJ, ki je še iz bolnišnice.

Nov grob

Little Falls, N. Y. — Dne 9. dec. je tukaj umrla Elizabeth Penich, stara 67 let in rojena pri Krškem na Dolenjskem. V Ameriki je bila 39 let in članica društva 282 SNPJ. Zapušča svačkinjo v Forest Cityju, Pa., in štiri nečake. Bolna je bila tri leta in članice jednote 28 let.

Iz Clevelanda

Cleveland, — V Nemčiji je bil 25. nov. ranjen Sgt. Victor C. Melle. On je bil prvič ranjen 6. jun. v Franciji. — V vojnem ujetništvu v Nemčiji se od 14. sept. nahaja Pfc. Wencel A. Frank. O njem je bilo prvotno poročano, da je pogrešan. Pri vojaki je od oktobra 1943 in oče dveh malih otrok v starosti pet in dve leti. — V bolnišnico Charity je bila odpeljana Jennie Debevec iz Collinwooda. — Družina Andrew Bajt je bila obveščena, da je bil 20. nov. lahko ranjen v Nemčiji njen sin Pfc. John L. Bates. V armadi se nahaja dve leti in preko morja čez tri mesece. — Na zapadnem bojišču je bil 18. nov. ranjen Pfc. John J. Knaus, ki je v armadi od marca 1941 in preko morja od prošlega marca. — V vojaško bolnišnico Crile pri Clevelandu je bil poslan Pvt. Rudolph Perko, ki je bil ranjen od šrapnela v bojih pri Metzju. V armado je šel lanskega maja, preko morja pa novembra lani. — Poročila sta se Janko Zbačnik in Mary Gerber. — Hudo je zbolela Jennie Brodnik, ki se nahaja doma pod zdravniško oskrbo.

Ameriški Grki obsodili britsko intervencijo

Chicago, 18. dec.—Resolucija z obsodbo britske vojaške intervencije je bila sprejeta na zborovanju reprezentantov grško-ameriškega odbora za narodno enotnost. Nicholas D. Cheronas, načelnik odbora, je dejal, da protest velja vladi premierja Churchilla, ki skuša z oboroženo silo zdrobiti one, ki se bore za demokracijo in svobodo v Grčiji.

Voditelji avtne unije preklicali stavko

Detroit, Mich., 18. dec.—Voditelji krajevne avtne unije, včlanjene v Kongresu industrijskih organizacij, so preklicali stavko v tovarni Bundy Tubing Co., diviziji korporacije General Motors. V stavki je bilo zavezovalnih čez tisoč delavcev.

FRANCIJA IN RUSIJA RAZKRILI DOLOČBE POGODBE

Vzajemna vojaška in ekonomska pomoč

USTANOVITEV SVETOVNE ORGANIZACIJE

Pariz, 18. dec.—Vladi Francije in sovjetske Rusije sta sinoči razkrili določbe pogodbe, ki je bila podpisana v Moskvi 10. decembra, ko sta se tam nahajala general Charles de Gaulle, predsednik začasne francoske vlade, in zunanji minister Georges Bidault.

Francija in Rusija sta se s pogodbo obvezali, da se bosta borili skupno, dokler ne bo Nemčija popolnoma poražena, in skrbeli, da ne bo Nemčija nikdar več ogrožala svetovnega mira. Pogodba stopi v veljavo po formalni ratifikaciji. Ta določa vzajemno ekonomsko in vojaško pomoč.

Pogodba ostane v veljavi 20 let in se lahko podaljša po preteku te dobe, če se obe državi izrecno za to. Po zaključanju sedanje vojne bosta Francija in Rusija skrbeli za preprečitev nove agresije s strani Nemčije. Glavne določbe so:

Državi se bosta borili skupno in na strani Združenih narodov proti Nemčiji z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Nobena ne bo sklenila enostranskega dogovora, premirja ali miru s katerim koli nemškim režimom.

Francija in Rusija bosta skupno nastopali za izločitev nemške agresije v bodočnosti. Ako bo ena napadena, ji bo druga takoj priskočila na pomoč. Obe bosta nudili druga drugi vso možno ekonomsko pomoč v povojni dobi, da se pospeši rekonstrukcija. Nobena ne bo sklenila nove zveze z drugo državo, ki bi bila v nasprotju z določbami sklenjene pogodbe.

Pogodba se ne tiče obligacij, katere sta Francija in Rusija prevzeli na podlagi dogovorov z drugimi državami v okviru Združenih narodov.

V imenu Francije sta pogodbo podpisala general De Gaulle in zunanji minister Bidault, v imenu Rusije pa V. Molotov, zunanji komisar. Člani francoske vlade so zadovoljni z določbami pogodbe, ki predvideva tudi ustanovitev svetovne organizacije za vzdrževanje in zaščito trajnega mira v povojni dobi.

Načrt uposlitve pred senatom

Senator Murray kritizira kongres

Washington, D. C., 18. dec.—Senator Murray, demokrat iz Montane, je sestavljal zakonski načrt glede povojne uplenosti in ga predložil senatu. Cilj načrta je preskrbitev dela 60.000.000 delavcem v povojni dobi.

Murray je kritiziral kongres in mu očital, da ne posveča zadostne pozornosti problemu polne uplenosti delavcev po zaključanju vojne. On ima oporo pri senatorju Trumanu, ki je bil izvoljen za podpredsednika Združenih držav pri novembrskih volitvah, in kongresniku Revercombu, republikancu iz West Virginije.

Predloženi zakonski načrt bo predmet diskuzije, ko se novi kongres sešane v svojem zasedanju. Vprašanje polne uplenosti pride v ospredje v zvezi s programom glede preureditve industrije, ki so zdaj udeležene v produkciji vojnega materiala, za produkcijo civilnih potrebščin.

RDEČA KOKARDA

Roman iz velike francoske revolucije

STANLEY WEYMAN

(Nadaljevanje)

Baš sem bil prijel za kljuko in pritisnil najo, ko me je tuja roka tako silovito potegnila nazaj, da je kljuka ropotaje skočila v prejšnjo lego. Besno sem se ozrl. V svoje brezmejno začudenje sem spet spoznal Louisa, toda njegov obraz je bil zdaj ves izpremenjen in je razodeval čudno razburjenost.

"Ne," se mu je utrgalo izmed zob. "Imenovali ste me strahopetca, gospod vikont; žalitev je krvava in jaz ne morem čakati zadoščenja. Niti ure ne! Zahtevam, da se bijeva takoj. Za dvorcem je trata, kjer..."

Toda čim bolj se je na razburjal, tem bolj se je meni vračala hladnokrvnost.

"Na to mi misliti," sem mu segel v besedo. "Po seji..."

Tedaj je vzdignil roko in me je premišljeno udaril z rokavico po obrazu. Nehote sem odskočil.

"Nu, kako, ali se daste pogovoriti?" je vprašal. "Po tem, kar sem storil, se morate biti z menoj, če ste plemič. Za dvorcem je trata in čez deset minut..."

"Čez deset minut utegne biti seja že končana."

"Ne bom vas tako dolgo zadržal," je odvrnil z resnim glasom. "Pojdiva, gospod. Ali naj vas še enkrat oklofutam?"

"Dobro, pojdem," sem odgovoril. "Za vami, gospod."

TRETJE POGLAVJE

Na skupščini

Udarec v obraz in pretnja z novim udarcem sta za nekaj trenutkov udušila moj kes. A naj je bila pot od vrat do vrat še tako kratka, vendar mi je dala trahico časa za premislek. Ta človek je bil kljub vsemu Louis; čeprav sem mu imel dovolj očitati in čeprav sem sumil, da služi drugim za orodje, vendar si nisem mogel utajiti, da se je bil pokazal mojega najboljšega prijatelja, ko se je toliko trudil, da bi potolažil moj gnev; njegovo prizadevanje, da bi me odvrnil od brezumnega koraka, je bilo nedvomno plemenito in pošteno. V nenadni gnenosti, ki me je obšla, sem z grozo pomislil na to, da je moje ravnanje najgrša nevhvaležnost za tako dober namen.

Z eno besedo, preden sva prišla do vnanjih vrat, sem bil že spet ves skesan. Ko jih je vratar odprl, sem mu zdajci mignil, naj jih zapre; nato sem rekel Louisu nekaj nerazumljivega in jadrno odhitel, ne meneč se za njegovo osuplost. Preden je utegnil vzklizniti, sem bil že na drugem koncu veže in nekaj trenutkov nato sem odprl vrata v skupščinsko dvorano.

Še tisti mah—najbrže nisem bil dovolj tiho pritisnil na kljuko—sem zagledal pred seboj vrsto presenečenih obrazov, ki so se vsi obračali proti meni. Med ogorčenim mrmranjem in smehom, ki se je oglašal vmes, sem se pretil na svoje mesto. Toda nasprotje med pravkaršnjim polglasnim prepričanjem in med svetlobo in življenjem, ki sta me obdala v tej dvorani, je bilo toliko, da sem se ves otmajen zrušil na sedež in sem v prvem trenutku komaj še pomnil, čemu sem prišel.

Predsednik je z enoličnim glasom nekaj čital, toda jaz ga kakor da nisem čul. Rdečica me je oblivala in po pravici, zakaj tisto sekundo, ko sem sedel, se je zgodilo nekaj, česar nisem pričakoval. V sleherni klopi je bilo prostora za tri osebe. Moja soseda sta bila eden izmed obeh Harincourtov in gospod d'Aulnoy Harincourt, ki je bil vstal, da sem mogel na svoje mesto, vobče ni sedel nazaj, ampak se je tiho, ne da bi me pogledal, umaknil na ko-

nec prehoda; tam se je s hrptom naslonil na neki pult in obstal z očmi uprtimi v predsednika, malomarno se pahljaje s klobukom. Čez pol minute je storil gospod d'Aulnoy enako. Nato je trojica, ki je bila za menoj, mirno vstala in si poiskala druge prostore, ne da bi mi privoščila pogled. Trojica pred menoj je napravila istotako. V nekaj trenutkih sem bil sam sredi skupščine, ki me je gledala kakor gobavca.

Moral bi se bil pripraviti na to demonstracijo; toda prišel sem bil nepripravljen in zdaj mi je obraz žarel pred temi radovednimi pogledi kakor pred gorečim ognjem. Presenečen sem bil in nisem mogel skriti svoje zmedenosti; kamorkoli sem pogledal, povsod sem videl samo porogljive oči in prezirljive obraze; toda ponos mi ni dal pobesiti glave. Nekaj minut nisem čutil ničesar razen teh neznosno žaljivih pogledov. O čem govori predsednik, nisem razumel, zakaj njegov glas je bil zame samo mrmranje, ki mu nisem mogel razločiti pomena.

Toda gnev in sovraštvo sta med tem utrjevala mojo voljo; oblak, ki mi je ogrinjal duha, se je naposled razpršil in prejšnja napetost me je obšla iznova. Enolično čitanje je mahoma prestalo in pričela se je vrsta kratkih, živahnih vzklikov, vprašanj in odgovorov, imen in odzivov. To me je predramilo. Čitanje protesta je bilo pri kraju in zdaj so glasovali o njem.

Kmalu sem moral priti na vrsto; trenutek se je bližal. Ob slehernem glasu—ni mi treba omeniti, da so bili vsi pritrdilni—so se obrazi zborovalcev obrnili v tisto stran, kjer sem sedel, in njih oči so se sovražno in zmagovalno, če ne, pa vsaj radovedno uprle vame. V drugačnih okoliščinah bi me bilo to nemara plašilo, a zdaj nisem čutil ničesar podobnega. Bil sem dovolj močan, da jim kljubujem. Neprijazni pogledi tolikih ljudi, ki so se nekaj imenovali moje prijatelje, zaničljivi pogledi novopečenih članov rodbin, ki so bile še nedavno dobile plemstvo, nekateri baš po priprošnji mojega očeta, ter zavest, da me vsi zapuščajo samo zato, ker se odkrito zavzemam za prepričanja, ki jih je vsaj polovica njih z besedami zdavnaj priznala, vse to me je navdajalo z zaničevanjem, ki ni bilo nič manjše od njihovega zaničevanja do mene; in mimo tega sem vedel, da bi me odslej vsako popuščanje neizbrisno osramotilo. Mostovi za mojim hrptom so bili porušeni!

Z druge strani pa je bila skupščina v zadregi. Takrat ljudje še niso bili vajeni parlamentarnih borb in dvojevec z jezikom, ki so pogosto bolj smrtonosni od onih, pri katerih odloča meč; večino prisotnih članov sta težila dvom in negotovost in vse je čakalo, kaj bo. Njihova voditelja, brata de Saint-Alais, izmed katerih je starejši načeloval dvorjanom, mlajši pa uradniškemu in parlamentnemu plemstvu, nista mogla dopustiti niti najmanjše opozicije, odkar se je bilo vkoreninilo načelo popolnega enodušja. Človek, čeprav samo eden, ki je napotoval enodušju, se jima je moral zdeti po tem takem zapreka, ki jo je bilo treba za vsako ceno odstraniti.

"Gospod grof de Cantal?" je kliknil predsednik.

Toda gledal je mene, ne tistega, ki ga je klical.

"Odobravam!"

"Gospod vikont de Marignac?"

"Odobravam!"

(Dalje prihodnjič.)

POSTELJA GOSPODA FIBRIHA

Oskar Hudales

(Nadaljevanje.)

"Prave se začnejo šele takrat, kadar hmelj rodi. V zgornjih vršičkih poženejo tedaj rastline cvetove, ki so podobni majhnim smrekovim storžem. Pod drobnimi luskami teh storžkov se skriva rumen prah, lupulin mu pravijo, ki ga uporabljajo pri izdelovanju piva. Hmelj ne sme biti pri obriranju prezrel, ne prezelen. Zato je vreme v tem času velike važnosti.

Dolgotrajno deževje povzroči na hmelju rjo. Rjast hmelj je manj vreden ali je celo zanič. To so vzroki, da se mora hmelj obrati v pravem času in čimprej. Takrat čakajo hmeljarja največji stroški. Na tisoče obiralke se pripelje v Savinjsko dolino iz Dolenjskega, Kozlanskega, iz Priekije in Dravskega polja. Obiralke podirajo hmeljovke in obirajo hmelj v šake. Za vsak škač obranega hmelja dobe en in pol do dva dinarja."

"Ali ne plačajo vsem enako?" je vprašal Jože.

"Ne," je odvrnil oče. "Kjer jim kmet da hrano, plača dinar in pol, brez hrane zaslužijo dva dinarja od šaka."

"Koliko škafov nabere vsaka na dan?" se je zanimal Jože.

"Ne preveč, ker morajo obirati previdno. Na dan nabere ena povprečno po deset škafov. Zdjaj lahko izračunaš, koliko zasluži. Hmelj pa se mora pred prodajo tudi posušiti."

"Ali ga kar na zraku suše?"

"Ne, kmetje so za to zgradili prav posebne sušilnice, v katerih so vtaknili tudi mnogo denarja. Sušilnica je ozka visoka stavba. Navadno je prizidana h gospodarskemu poslopju. Spodaj je ognjišče, zgoraj pa lehe, druga nad drugo. Sveži hmelj vspilejo na zgornjo leho, da se začne počasi sušiti. Nato ga spuste na spodnjo leho in ostane tam tako dolgo, da je po-

polnoma suh. Vročina v sušilnici ne sme biti prevelika, da se hmelj ne zažge. Sušijo ga noč in dan, ker sveži hmelj ne sme dolgo ležati na kupu, da se ne spari. Tudi suhi hmelj se mora včasih premešati.

Ko je hmelj suh in spravljen, kar se zgodi v drugi polovici avgusta ali pa prve dni v septembru, mora hmeljar prestati najhujše skrbi. Ali bo prodal hmelj? Kakšna bo cena? Ali se mu bo izplačalo? Po vaseh se oglašajo nakupovalci. Vsak hip pride kateri. Ogleda si blago, vzame vzorec, ponuja ceno in zopet gre. Kmet pa okleva. Ali bi dal, ali bi ne dal? Čaka še kak dan, da bi se cena popravila. Včasih je to čakanje pravilno, včasih ni. Cene so strašno nestalne. Razmeroma dobe tudi hmeljarji vsako leto precej denarja, a jih je kljub temu mnogo prezadolenih."

"Kako to?" se je čudil Jože.

"Najbrž ne znajo gospodariti." "Gospodariti že znajo," je menil oče, "a stvar je drugačna. Šlišal si, koliko dela, truda in stroškov je s hmeljem. Vsak kilogram suhega hmelja stane hmeljarja 18 do 20 dinarjev. Pomisliti moraš, da je treba za kilogram suhega hmelja škač in pol svežega. Kakor sem ti že prej

THE ORIGINAL 'DAUNTLESS DOTTIE'

HER NAMESAKE bombed Tokyo, and Mrs. Dorothy Morgan beams happily at home in Asheville, N. C., as she reads of the first B-29 attack on Tokyo in which her husband, Major Robert Morgan, piloted the lead plane "Dauntless Dottie." Sleeping blissfully is their daughter, Little Sandra Lee Morgan, 12 days old.

povedal, so nekaj let po vojni hmelj dobro prodajali. Izkupljeni denar so hoteli pametno porabiti. Zidali so nove hiše, gospodarska poslopja, sušilnice, nakupili poljedelske stroje in druge potrebne reči. Pri tem so se celo zadolžili kljub dobri ceni hmelja, kajti vse ono, kar so kupili, je bilo tedaj mnogo dražje, kakor je danes. Tolažili so se pač z mislijo, da bodo prihodnja leta hmelj zopet drago prodali in tako na lahek način plačali dolgove. A prišlo je drugače. Cena hmelja je naglo padla. Nekaj let zaporedoma so ga prodajali po deset, osem, šest, da celo po dva dinarja."

"Kako to?" se je čudil Jože.

"E, dragi moj!" je vzkliznil "To delajo trgovci, Angleži, Nemci, Čehi in drugi. Z nestalnimi cenami begajo kmetje, da bi hmelj poceni oddal in da velitrgovci bolje zaslužijo. Samo s savinjskim hmeljem so zaslužili ti ljudje ogromne milijone, dočim kmetje, ki so skrbeli in garali..."

"—niso mogli plačati niti dolgov," ga je prekinil Jože.

"Celo novih so si nakopali," je nadaljeval oče. "Vedeti moraš, da so vsa ta leta delali z velikansko izgubo in če pomisliš, da stane pridelovanje 15 do 20 dinarjev za kilogram, jim nič ne pomaga, četudi prodajajo hmelj po 30 ali celo 40 dinarjev ali kakor lani po 25 dinarjev. S temi dobički, ki pa itak niso veliki, morajo kriti izgubo prejšnjih let. Sedaj menda..."

"Glejte, oče!" ga je prekinil Jože. "Ali bomo že v Celju?"

Pokazal je na večji kraj sredi doline.

"Ne še," je odkimal oče in se nasmehnil. "Celje je nekoliko večje. To je Žalec. Vidiš, tu se zbirajo hmeljski trgovci in sem-

kaj vozijo kmetje prodani hmelj iz vse Savinjske doline. Ono veliko poslopje poleg postaje je veliko hmeljsko skladišče. Svoj čas so v Žalcu varili tudi pivo, sedaj pa tovarna stoji. No, tudi v Celju ni več daleč. Kmalu bomo tam."

Jože se je zadržal po dolini, ki se je pričela od Žalca dalje poglagoma očitati. Gora Oljka je bila že daleč za splavarji. Tudi Mozirske planine so se zelo oddaljnile. Tam gori nekje, že blizu vrha je ždelo Brložnikovo posestvo. Tam so rastle te smreke, ki so sedaj plavale po dolini, zrezane v deske in povezane v dolgo vrsto splavov.

Pod Petovčami so se pokazali motni obrisi Celja. Vedno razločneje so vstajale modrikaste daljine. Jože še nikdar ni videl mesta. Predstavljal si ga je kot nekaj izrednega, velikega, čudežnega. Zato je bil nekoliko razočaran, ko je ugledal le kup hiš, stisnjenih v dolini med Savinjo in strmim gričem, na čigar vrhu je molela jasno nebo razvalina celjskega gradu kakor grda škrbina.

Zanimali so ga le visoki tovarniški dimniki, ki so se šopirili na robu mesta. Ponosno so puhali črni dim visoko v zrak, prav pod razvalino gradu, kakor bi se posmehovali: "Vidiš, starina, zdaj smo mi tu gospodarji!"

Proti Celju se je struga Savinje razširila. Voda je tam bolj plitva. Splavarji so imeli dovolj truda, da so vodili splave po najmočnejšem toku, sicer bi nasledili.

Vse je šlo po sreči. Brez nezdode so v Celju zavozili k bregu in pritrdili splave. V obrežni gostilni so se nekoliko okrepčali in odpočili.

"Dolgo se ne smemo muditi,"

je menil Matevž. "Čimprej odinemo, bolje bo. Deževati je nehalo in kakor se mi zdi, voda hitro pada. Če se kmalu ne odpeljamo, bomo vzdigovali, da nam bo od nosov teklo."

Vsi so bili njegovega mnenja, vendar se niso še takoj dvignili. Nekaj vina se je še iskalo v steklenicah in morali so se še posloviti od tovarišev, ki so se iz Celja vrnili domov. V Celju zbijejo po dva splava vzdolž in polovica splavarjev se vrne.

"Ali greš domov tudi ti?" je vprašal oče Jožeta in se nasmehnil.

"Ah, oče!" je zaprosil deček. "Naj grem do Zagreba!"

"Eh, pa pojdi!" je odločil oče.

"Vreme je lepo in večji del tekoč smo že prestali."

Jože je poskočil od veselja in se radostno pridružil splavarjem, ki so zapeli ono staro splavarsko:

Jur! Jur!

Zdaj le odrini, kak' olje bo smučalo, da le kje sprednik vpiknil na klet ne bo.

Zadnik zaviraj, dobro upiraj, Humplaj po žnur."

Krepki glasovi so napolnili sobo. Pesem se je razlila po vsej ulici, prav do Savinje. Ljudje na cesti so prisluhnili.

Dost! Dost!

Jedli in polni zadosti smo že na flos', Jurko na prvega, ti si mu najboljši kos.

Jož naj bo zadi, se šele vadi, Mlada je kost!

Pesem je utihnula. Splavarji so se dvignili od praznih steklenic.

NAROČILA CVETLIC IZ PREKOMORJA

Ne da bi komu pokvarili veselo presenečenje, ampak zato, da izvedo od nje kakšne cvetlice želi, so čikaški cvetličarji zadnjih par dni telefonično vprašali sorodnike mnogih, ki se nahajajo preko morja in ki so v precejšnjem številu poslali svoja Božična naročila za cvetlice. Vse nekako izgleda, da bodisi na morju ali prekomorja večina teh je bila enakih misli pri svojih naročilih. Ako so sploh direktno imenovali, večinoma so bile cvetlice, ki so izven sezone in v več slučajih so priležale kakšne cvetlice je navadno ona sama želela za božične praznike.

Ako vsakdo zahteva enake vrste cvetice, potem bo nastalo veliko pomankanje teh na trgu za božič, pravijo člani Zveze cvetličarske družbe, seveda ko pride do izbire, bodo dali cvetličarji prednost za naročila vojakov, katerih večina je prišla skozi Army Exchange Service Posts iz vojnega bojišča.

—(Adv.)

Izpopolnjeni

DR. KERNOV

ANGLEŠKO-SLOVENSKI BESEDNJAK

Cena \$5.00 s poštnino vred

V zalogi imamo tudi njegovo

Angleško-slovensko berilo

najboljši pripomoček pri učenju angleščine za starejše ali mlajšim za učenje slovenščine.

Cena \$2.00 s poštnino vred

Naročila prejema

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

OPEN SEASON

By Fred C. Reinert—Cleveland Plain Dealer